

Patrimoni cultural

Museu de Lleida Diocesà i Comarcal

El Museu de Lleida Diocesà i Comarcal posseeix una de les col·leccions d'art més importants del país, sense la qual difícilment seria comprensible la història de l'art català.

El temple romànic de Sant Martí és la seu de Proemium, una mostra antològica d'art. Cronològicament abasta des del període romànic fins al barroc amb els objectes més representatius de cada època a més d'un àmbit dedicat exclusivament a la Seu Vella de Lleida. El Palau Episcopal acull les mostres temporals organitzades pel museu.

El fons del museu es nodreix de la col·lecció diocesana, de l'antic Museu Diocesà de Lleida – com el joc d'escacs de la col·legiata de Sant Pere d'Àger o les col·leccions de pintura i escultura gòtiques– i de la col·lecció capitular de la catedral de Lleida –que inclou l'orfebreria del tresor catedralici i els quinze tapissos flamencs del segle XVI procedents de la Seu Vella. A la nova seu del museu, avui en obres, s'hi incorporarà la col·lecció arqueològica i numismàtica de l'Institut d'Estudis Ilerdencs.

Tapís Jason y Medea de la Sèrie de les «Metamorfosis»
(c) Museu de Lleida: diocesà i comarcal

Pentecosta. Bartomeu Robio
(c) Museu de Lleida: diocesà i comarcal

El Centre d'Art la Panera és un nou equipament cultural que ens permet descobrir les manifestacions artístiques més recents a través de les diferents exposicions i les activitats que s'hi programen.

A més a més, el compromís amb la difusió i divulgació de l'art contemporani es fa efectiu a partir de visites comentades per a tots els públics i el lliure accés al seu fons bibliogràfic especialitzat. Sempre amb el convenciment que l'art actual és una eina indispensable per comprendre el nostre món i prendre consciència dels temes i qüestions que afecten, no únicament a la creació artística, sinó també a la societat en general.

El Centre ha estat concebut com una plataforma de producció i exhibició de les arts visuals al nostre país, amb l'objectiu de fer possible l'establiment de ponts entre la creació visual i la creació que es genera en altres àmbits culturals.

L'edifici de La Panera va ser construït entre els segles XII i XIII, durant l'època del Consolat, un dels moments més pròspers de l'economia medieval de Lleida. L'Almodí, com així s'anomenava l'edifici, era la llotja de contractació de la ciutat i centre de tot tipus de transaccions: cereals, oli, raïm, ... De la construcció medieval es conserva la columnata: 21 columnes de pedra de 5,70 metres d'alçada.

El 1606 l'Almodí va ser adquirit per la canongia de la Catedral, s'aixecà una nova planta sobre la columnata de l'antic Almodí i es construí un tancament perimetral, que li donà l'aspecte exterior actual. L'edifici era utilitzat per emmagatzemar i vendre els productes recol·lectats pels canonges i d'aquí el seu nom: La Panera dels Canonges.

Amb la Desamortització del 1835 La Panera passà a ser propietat de la Paeria, que cedí l'edifici a l'exèrcit i es destinà a caserna militar de la Caballeria l'any 1860. Posteriorment, fou caserna de la policia nacional fins que a finals dels anys vuitanta retornà a mans de la Paeria i es decidí destinar-lo a centre d'art. La remodelació actual ha permès recuperar la columnata medieval amb tota la seva magnificència.

Sala Leandre Cristòfol

La Sala Leandre Cristòfol acull una selecció d'escultures, objectes artístics i dibuixos de diferents moments i períodes creatius de l'artista lleidatà. Destaquen les peces originals de les seves obres més emblemàtiques, aquelles que el relacionen amb el surrealisme espanyol i l'avantguarda local.

A més de l'exposició permanent, la sala acull mostres temporals dedicades als principals protagonistes de l'escultura contemporània del segle XX i de tipus més experimental amb l'obra de creadors actuals.

Leandre Cristòfol

(Os de Balaguer, 1908 - Lleida, 1998). Ha estat un dels escultors més importants del segle XX i un dels més destacats del panorama surrealista nacional. La seva obra és una representació de l'emotivitat més absoluta.

Auditori Enric Granados

El 14 de novembre de 1994 es realitzà el primer concert a l'Auditori Municipal Enric Granados, una construcció de 8.304m², concebuda per al foment i la promoció de la cultura musical.

És una moderna construcció dotada amb dues sales d'audició (capacitat global: 1065 persones) i una excel·lent acústica. L'edifici està situat a l'extrem de l'eix comercial.

L'Institut Municipal de Música de Lleida és l'instrument gestor de la cultura musical de la ciutat de Lleida. Ubicat en el mateix edifici de l'Auditori, estudia, organitza, programa i executa cada activitat fruit de les necessitats i les inquietuds musicals dels lleidatans: música autòctona, grans clàssics i els sons més innovadors. L'Auditori municipal, coordina la seva activitat amb la del Conservatori Professional Municipal de Lleida, allotjat al mateix edifici, que funciona de forma autònoma.

L'edifici consta de planta baixa, tres soterranis i quatre plantes. En la planta baixa trobem el vestíbul d'accés a l'edifici i la sala 1 o sala Simfònica amb una capacitat per 803 persones i un volum de 8.000m³. Aquesta sala s'estructura en: escenari de 172m², platea amb superfície de 394m² i amfiteatre de 160 m². Disposa d'enllumenat espectacular, pòdiums, megafonia i enregistraments d'àudio i vídeo. El resultat ha estat una acollidora, càlida i relaxant sala d'audició, dotada d'una acústica extraordinària. Al soterrani hi ha la sala 2 o sala de Cambra, amb una capacitat de 243 persones i un volum de 1.760m³ i 360m², actua com un espai de suport a la sala principal, és ideal per assajos, concerts propis o privats, exàmens i, fins i tot, com a sala de conferències i projeccions. En la segona i tercera planta hi ha el conservatori: 30 aules d'ensenyament, 2 aules d'assaig i aula d'audicions en viu. En la quarta planta hi ha la Biblioteca-Fonoteca amb una superfície de 390m², disposa de 12 cabines dotades amb 24 punts d'audició i una capacitat de 150 persones. La seva dotació bibliogràfica i discogràfica està en constant ampliació.

Biblioteca Pública de Lleida. Edifici de la Maternitat

La Biblioteca Pública de Lleida fou fundada l'any 1842. Ubicada des dels seus inicis a l'antic Convent del Roser al carrer Cavallers i acollia els fons bibliogràfics dels convents i ordes religiosos de la ciutat, afectats per la desamortització de 1835. L'any 1931 per l'estat ruïnós del Roser, el fons bibliogràfic es traslladà a la planta baixa de la Diputació i entre 1936 i 1939 ocupà l'edifici de la Cambra de la Propietat Urbana. L'any 1947 els llibres tornen a l'edifici del Roser.

El 21 de gener de 1998 la Biblioteca Pública inaugura la seva nova seu a l'antic edifici de la Maternitat, a la Rambla d'Aragó, 10. Els treballs de rehabilitació per al seu nou ús s'havien iniciat l'any 1991 perllongant-se fins el 1997. El projecte ha estat executat per l'arquitecte lleidatà Daniel Gelabert.

El nou equipament cultural ocupa un total de 7.769m². Aquest edifici destaca per la seva lluminositat, sobrietat de línies, elegància en els materials i disseny de mobiliari, oferint un espai molt acollidor.

La Biblioteca Pública de Lleida és un equipament cultural de titularitat estatal, gestionat per la Generalitat de Catalunya des de l'any 1980.

Serveis de la biblioteca: sales de lectura, àrea infantil i juvenil, bebeteca, punt d'informació juvenil, hemeroteca, servei de reprografia, punt d'internet, àrea d'audiovisuals, espai d'exposicions,...

Marraco

“Lo Marraco” és , sens dubte , el personatge més popular i emblemàtic de la ciutat de Lleida. És company inseparable dels gegants i capgrossos i, com aquests, també té la seva història.

El primitiu drac s'incorporà a la processó de Corpus l'any 1671. Aquesta figura d'un animal monstruós, amb aparença d'un drac, rodava com un vehicle, treia una llengua molt llarga i era portat per dues o tres persones.

“Lo Marraco” ha estat destruït i refet varies vegades al llarg de la seva història. El 1907 en dissenyaren un, que ja podia engolir nens, però al 1911 un gran xàfec d'aigua va desfer el guix, material del qual estava fet. Simulava empassar-se la mainada, amb un dispositiu en forma de rasca-culs, per on lliscaven els menuts, que quan menys s'ho pensaven, es trobaven asseguts a terra, per darrera el monstre. Aquest ésser imaginari era retret per les mares lleidatanes per fer por a la mainada i per fer-los adormir. Després del 1911, el nou Marraco es va fer novament utilitzant paper d'estrassa i era portat per 6 homes, que anaven al seu interior.

Destruït novament durant la guerra civil, el 1941 se'n va construir un altre , que va resultar massa pesant. Finalment, el 1957 es va construir un altre Marraco muntat en un xassís amb motor, amb un conductor i dos homes que feien moure el coll i la boca llançant crits i xiscles que s'havien enregistrat anteriorment en una cinta magnetofònica. Bàsicament aquest és el mateix que encara funciona. A conseqüència de les riuades de l'any 1982, es va haver de modificar.

En l'actualitat “Lo Marraco” surt durant la Festa Major, en la “Batalla de les Flors”, en la Cavalcada de Reis i a la Cavalcada dels “Tres Tombs” en la festa de Sant Antoni Abat.

Festa de Moros i Cristians

La ciutat de Lleida acull la festa de moros i cristians més antiga de la península. És l'escenificació de les lluites entre moros i cristians per la possessió d'una població.

L'origen d'aquesta festa se situa, segons la documentació més antiga, l'any 1.458 amb motiu de la rebuda del rei Alfons el Magnànim, van participar jueus, musulmans i cristians fent una mena de ball i exhibint els seus millors vestits. La darrera vegada que se celebrà la festa fou l'any 1.899. Després derivà en un ball de moros i cristians. L'any 1.996 es va recuperar la festa amb notable èxit.

Actualment és una jornada vistosa en la qual participen activament unes 700 persones vestides amb esplèndids uniformes de guerrers. La celebració s'estructura en tres parts:

Al matí, els membres infantils comencen la desfilada i, al migdia es presenten les bandes, que interpreten música pròpia de la Festa de Lleida. Després hi ha un dinar de germanor.

A la tarda les tres comparses mores i les tres cristianes es concentren a la Seu Vella i posteriorment desfilen per la ciutat mostrant el seu màxim esplendor.

Abans que caigui la nit, el caïd moro i el comte cristià comencen un enfrontament verbal en què tots dos exigeixen la retirada de l'altre bàndol. Els parlaments són de caire satíric. Els bàndols no es posen d'acord i comencen una espectacular batalla, sota el so de la música i el soroll dels trets i l'olor de la pólvora. Els guanyadors prenen possessió del «castell» de la ciutat.

Moros o cristians guanyen la batalla en anys alterns.

Castellers de Lleida

La colla castellera CASTELLERS DE LLEIDA va néixer el 16 de març de 1995, gràcies a una idea apadrinada per la delegació de Cultura a Lleida i per l'associació de veïns de Pardiniyes.

Castellers de Lleida aplega actualment quatre-cents cinquanta membres procedents majoritàriament d'arreu de Lleida i de pobles propers. Tot i que l'experiència castellera a les Terres de Ponent és pràcticament nul·la, (només hi ha testimoniatges d'algun enlairament amb el Ball de la Moxiganga i amb el Ball de Valencians de finals del segle passat), Castellers de Lleida es preua de comptar entre els seus membres amb entusiastes castellers lleidatans que havien estat en diverses colles i amb espectadors assidus a festes castelleres tradicionals.

L'any 1995, la colla castellera dels Castellers de Lleida es va presentar a plaça el dia 1 d'octubre, sota l'apadrinament dels Castellers de Cornellà i dels Vailets de Gelida i es va celebrar la primera diada de la colla el dia 12 de novembre amb la participació dels Castellers de Mollet.

Fira de Sant Miquel. Lleida

El 23 d'agost de 1232, Jaume I concedeix a Pere de Marimon, Ramon Clavell, Bernat Gasch i Joan de Safont, cònsols, el privilegi de la celebració d'una fira anual d'una durada de deu dies a partir de la festivitat de Sant Miquel a la ciutat de Lleida. Estableix que els mercaders que vinguin a la fira no puguin ser detinguts ni empresonats per deutes ni altres delictes, excepte homicidi, i els atorga guiatge i protecció reial.

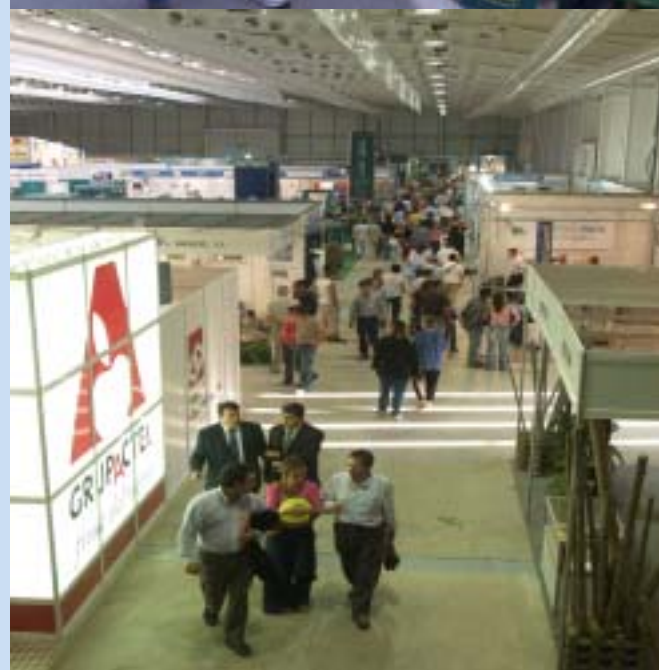
Aquesta és la sinopsi del document original, un pergamí escrit en llatí que es conserva a l'Arxiu Municipal de Lleida, sobre el naixement de la Fira de Sant Miquel. Avui la fira encara és viva i continua essent lloc de contractació, aparador de productes i mostra de novetats.

La Fira Agrària de Sant Miquel és la que compta amb una tradició més llarga de totes les que s'organitzen a Lleida i és l'exposició del sector agrari més important de les que tenen lloc a Catalunya.

Continua sent lloc de reunió de tots els pagesos de la comarca i també d'arreu de Catalunya. Es celebra a l'entorn de Sant Miquel, el 29 de setembre al recinte dels Camps Elisis de Lleida.

El sector de la maquinària agrícola representa gairebé la meitat dels expositors, però també n'hi ha de subministres, accessoris, recanvis i equipaments, serveis a l'agricultura i organismes de promoció, ramaderia, productes agroalimentaris i derivats.

També es realitzen jornades d'estudi sobre temes relacionats amb l'agricultura i ramaderia.

Aplec del caragol

L'aplec del caragol es celebrà per primera vegada l'any 1980. Declarada Festa d'Interès Turístic Nacional, és la festa més multitudinària de la ciutat de Lleida i una de les celebracions ludicogastronòmiques més importants de Catalunya.

L'Aplec del caragol aplega lleidatans i forasters que es reuneixen en colles per celebrar uns dies de festa i de germanor, amb ball i gresca durant tot el cap de setmana.

Els Camps Elisis acullen, durant el mes de maig, uns 10.000 penyistes organitzats en un centenar de colles que, en les seves respectives parcel·les, centren la seva festa en el consum de caragols. Els visitants poden accedir a una zona de restauració dins el mateix recinte on s'ofereixen diversos tipus de menú i la degustació de caragols a preus populars.

També destaquen, dins el programa, originals concursos com les carreres de caragols, l'estirada de corda, audicions de sardanes, revetlles, exhibicions de colles castelleres i la presència constant de les xarangues que donen un ambient d'alegria a la festa. L'últim dia té lloc l'espectacular desfilada de les colles per la ciutat de Lleida.

Durant la setmana prèvia, les colles organitzen diversos actes culturals.

